2011 A 2950

Het meisje met de vogels

EN ANDERE INDIAANSE VERHALEN

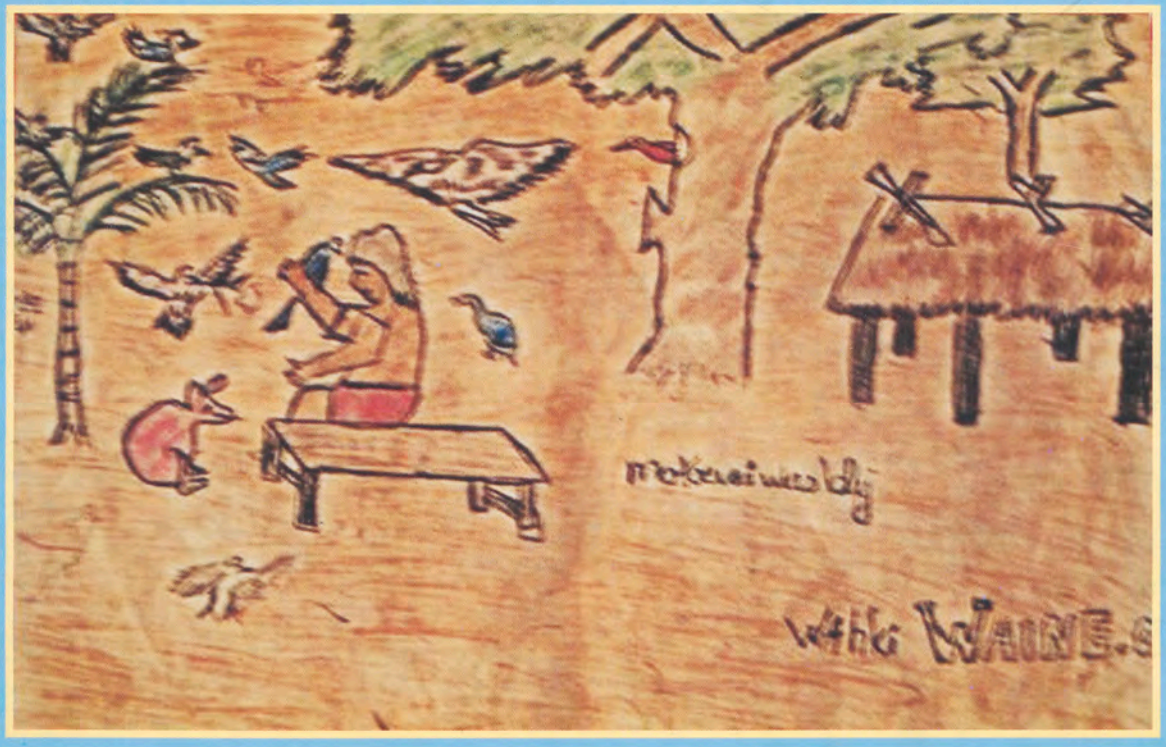

Voor de leerlingen van de O.S. Kwamalasamutu

BIBLIOTHEEK KITLV
0386 7577

Het meisje met de vogels

EN ANDERE INDIAANSE VERHALEN

Voor de leerlingen van de O.S. Kwamalasamutu

11256
K.I.T.L.V LEIDEN
0-11-11

Voor leerlingen en leerkrachten van O.S. Kwamalasamutu die van verhalen houden

Naar verhalen kun je luisteren; verhalen kun je ook lezen!

Misschien vertelt je opa of je oma, je vader of je moeder mooie verhalen.
Dan ga je lekker zitten genieten van het spannende, grappige of misschien wel verdrietige verhaal in je eigen taal. En als de verteller mooi vertelt, vergeet je het verhaal nooit meer en ga jij het later aan je eigen kinderen vertellen.

Verhalen kun je ook lezen. Dat is veel moeilijker dan luisteren.
Vooral als het verhaal geschreven is in de moeilijke schooltaal.
Dan heb je hulp nodig om het echt goed te begrijpen.

In dit boekje staan indiaanse verhalen, in het Nederlands. In de klas gaan jullie ze samen lezen. En meester of juf legt uit wat je niet begrijpt...
of leest voor en dan kun je weer lekker luisteren en dan kan de leerkracht af en toe ook in je eigen taal vertalen als het erg moeilijk is.
Als het verhaal helemaal gelezen is, kun je een tekening erover maken of jullie maken een toneelstukje ervan. Dan gaat het verhaal helemaal voor je leven!
En jullie kunnen zelf ook gaan voorlezen, zoals Reuel op deze foto;

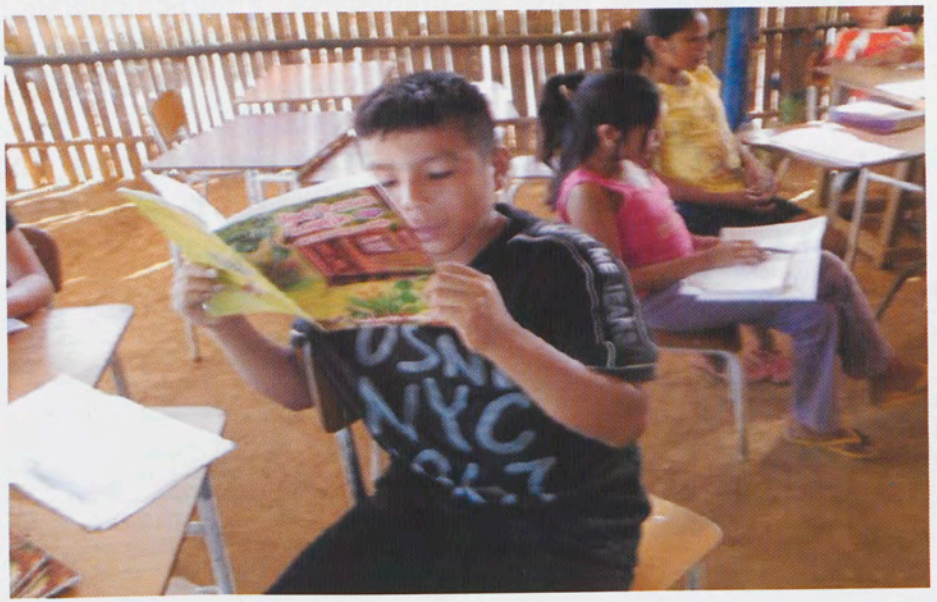

Het meisje en de vogels

Iedereen in het dorp wist dat het meisje Matoewie veel van vogels hield, dat ze vaak praatte met haar gevleugelde vrienden. Ze voelde zich dan echt gelukkig.

Elke ochtend en elke avond kreeg ze bezoek van veel, veel vogeltjes: zwaluwen, grietjebies, tjontjons, ponpons, kanaries en nog veel meer en allemaal kwamen ze met lekkers in hun snavel naar het meisje. Matoewie op haar beurt had kruimeltjes van cassavebrood voor haar vriendjes.

Zo ging het, elke dag weer. En altijd babbelde ze met haar hoge stemmetje en de vogeltjes antwoordden met hun gefluit en gekir dat het een lieve lust was.

En toen, op een kwade dag, werd Matoewie ziek, erg ziek. Ze had hoge koorts en overal pijn en ze lag stil in haar hangmat en kreunde af en toe. O, wat waren de vogels toen verdrietig. Met honderden kwamen ze aanvliegen om het zieke meisje te troosten en beterschap te wensen. Overal zaten ze: op de spanten van het kampje, op het dak, tegen de wand van bladeren en zelfs op de rand van haar hangmat. En ze piepten en ze floten. Ook hadden ze lekkere bosvruchten voor haar meegebracht, maar Matoewie lustte ze niet, terwijl ze zo van vruchten had gehouden, altijd.

De ouders van Matoewie waren erg bang en verdrietig om de ziekte van hun lieve dochter. Ze brachten haar naar de poli en de broeder probeerde haar te genezen met drankjes en smeersels en thuis kwam de sjamaan vaak kijken en gaf haar medicijnen uit het bos, maar niets hielp. Elke dag was Matoewie weer zwakker.

Alle vogels kwamen bij elkaar: en ze floten en kwetterden luid: 'Matoewie is onze koningin, hoe kunnen we haar helpen, hoe, wie, wie?' Maar ponpon dacht bij zichzelf: Matoewie wordt niet meer beter en hij bracht zijn hele ponponfamilie om de vogelkoningin te groeten, om afscheid van haar te nemen.

Een van de kleine ponpontjes sprong op Matoewies dijen en pikte erin met zijn snaveltje. Het bloed spoot eruit en spatte op de vogeltjes.
Zo komt het dat vanaf die droevige dag ponpons rode veren en een rode bek hebben.

Enkele dagen daarna waren het hele dorp en het vogelvolk in rouw gedompeld. Matoewie was gestorven, ze was dood. Bij haar begrafenis zaten duizenden vogeltjes stil op de takken van de bomen toe te kijken.

Zo'n groot verdriet hadden de vogels dat zij nooit meer echt vriendschap met mensen hebben gesloten. Vanaf die dag vliegen ze snel weg als je in hun buurt komt.

Ideeën voor de leerkrachten:

Kies de werkvormen uit die je kunt gebruiken in jouw klas!

1. Op het gebied van kennis van woorden:

1. Kijk naar de zin : 'En altijd babbelde ze met haar hoge stemmetje.'
   Een van de leerlingen leest de zin hardop. We praten erover: is 'babbelen' gewoon praten?
   Wie kan het ons laten horen, 'babbelen?

2. Matoewie 'kreunde' af en toe toen ze ziek in haar hangmat lag.
   Zoek de zin op en lees die voor. Wie kan het voordoen, 'kreunen'?

3. De vogels kwamen aanvliegen om het zieke meisje te 'troosten'.
   Wanneer 'troost' je iemand? Wat is het goede antwoord:
   A je troost iemand die stout is,
   B je troost iemand die verdriet of pijn heeft,
   C je troost iemand die boos is.

   En hoe troost je? Kunnen enkele kinderen voorspelen hoe je iemand 'troost'?

2. Op het gebied van begrip van de tekst:

werk in groepjes van 3 of 4 kinderen aan deze vragen.
Praat samen over de antwoorden.

1. Zoek de zin waaraan je kunt zien dat Matoewie en de vogels elkaars vrienden zijn, dus lief zijn voor elkaar .

2. Matoewie werd erg ziek. Wat deden de vogels om te proberen haar beter te maken?

3. Op welke twee manieren probeerden haar ouders om haar beter te maken?
   Lukte het? Aan welke zin zie je dat?

4. Lees het laatste stukje van het verhaal vanaf : 'Zo'n groot verdriet...': praat met elkaar over de vraag: Hoe komt het dat vogels wegvliegen als mensen dichtbij ze komen?

Tot slot: vorm je eigen mening; wat vind je van het verhaal en waarom vind je dat?

Iedereen in de klas gaat zelf deze vraag beantwoorden, op een blaadje, met een tekening erbij; dan kunnen de blaadjes later opgehangen worden!

Dus: geef je eigen mening over het verhaal. Als je het mooi vindt, of niet mooi, of een beetje mooi, schrijf dan ook op waarom je dat vindt. Maak een tekening erbij!

Voor wat oudere leerlingen, vanaf klas 4:

Toewie en Kroemoe

In het dorp Pierre Kondre woonde een mooi meisje. Toewie heette ze. Ze was slank en haar huid was roodbruin. Ze droeg haar haar in twee stevige vlechten over haar schouders.

Wanneer de cassave-oogst goed was geweest, werd overal in het dorp feest gevierd. Dit om de geest die voor de kostgrondjes zorgde, gunstig te stemmen en om van hem gedaan te krijgen dat hij de volgende oogst weer goed zou laten zijn. Bij zo'n feest dansten mannen en vrouwen in een groot rond kamp. Ze dansen in het rond, twee aan twee, achter elkaar. De piaimannen zaten naast elkaar op een bank hun kalebasrammelaars te draaien.Toewie met haar vriendinnen woonden zulke feesten vaak bij.

Op een dag waren de ouders van Toewie naar hun kostgrond gegaan. Het meisje was alleen thuis. Ze zat katoen te spinnen. Terwijl ze spon, neuriede ze een lied, toen ze plotseling een jonge man voor zich zag staan. De jonge indiaan was mooi uitgedost en in zijn rechterhand hield hij zijn pijl en boog. Hij keek Toewie diep in haar ogen. Ze bloosde en was een beetje bang van de vreemde jongeling.
'Wil je met mij gaan hengelen?', vroeg hij. 'Wie ben je en wat kom je doen?', vroeg zij op haar beurt. 'Ik heet Kroemoe en kom van ver', vertelde de jonge man. 'Ik heet Toewie', zei ze ' maar ik kan niet met je gaan hengelen, want ik mag niet met een vreemde uitgaan.'

Even plotseling als Kroemoe gekomen was, net zo snel was hij verdwenen. Toewie bleef alleen met haar gedachten. Ze vond Kroemoe wel aardig en ze wilde haar ontmoeting aan haar ouders vertellen als ze thuiskwamen. Maar toen ze thuisgekomen waren, zweeg Toewie. Ze had besloten de vreemde ontmoeting als een geheim voor zichzelf te bewaren.

Een paar dagen later ging Toewie naar de kreek om water te halen en daar stond Kroemoe ineens weer voor haar. Dat gebeurde vaker. Als Toewie alleen was, kwam Kroemoe en Toewie vond het gezellig als hij er was.

Op een keer zaten ze samen aan de Waterkant. In een boom vlakbij waren een paar aasgieren bezig zich met uitgespreide vleugels in de zon te verwarmen. Toewie wilde de vogels met steentjes bekogelen, maar Kroemoe bezwoer haar dat nooit te doen. Dat zou ongeluk brengen. Hij zei haar ook nooit zijn naam te noemen als de aasgieren in de buurt waren. 'Je mag nooit Kroemoe zeggen, hoor', zei hij, 'want dat zal ook ongeluk brengen.'

Eigenlijk wilde Toewie aan Kroemoe vragen waarom dat niet mocht en op een dag zei ze: 'Zeg Kroe.....' en ze schrok, 'bijna had ik me versproken. Maar zeg me, waarom mag ik je naam niet noemen.' 'Dat is de wet van mijn volk', zei Kroemoe ernstig. 'Meer kan ik je niet vertellen.' 'O, Kroemoe', riep Toewie ineens. Toen vlogen de stinkvogels in de boom vlakbij met veel lawaai op en Kroemoe veranderde in een aasgier met een rode kop en zwart-witte vleugels, een tingi fowru-granman, een koningsgier.

Voordat Toewie bekomen was van de schrik, greep de vogel haar vast. 'Je kent mijn geheim', zei hij, 'ik moet je meenemen. Ik ben het opperhoofd der stinkvogels. En hoe Toewie zich ook verzette en hoe hard ze ook schreeuwde, de grote vogel nam haar mee, de lucht in.

'We zullen afscheid nemen van je ouders en je dorp', zei hij en hij streek met het meisje neer op een grote tak van een boom vlak bij haar dorp. De dorpelingen stroomden toe met pijl en boog, maar de vogel hield het huilende meisje als een schild voor zich.

Toen vloog Kroemoe op, hoger en hoger. De vogel en het meisje werden een stip, steeds kleiner tot ze niet meer te zien waren. En de indiaanse geestenleer zegt dat Toewie iedere avond als een schitterende ster aan de hemel wenkt naar haar familieleden op aarde. Dus als je op een avond een extra schitterende ster aan de hemel ziet, wie weet is het Toewie!

Wat kunnen we met dit verhaal doen in de klas?

Dit verhaal leent zich goed voor discussie, maar om ergens goed over te praten, moet je het eerst begrijpen. Vorm groepjes en praat met elkaar over de volgende vragen:

1. Wie is Toewie?

2. Wat voor een bijzondere 'jongen' is Kroemoe?

3. Vinden ze elkaar leuk? Hoe weet je dat?

4. Welke vreselijke fout maakt Toewie?

5. Wat gebeurt er dan met Kroemoe?

6. Wat gebeurt er daarna met Toewie?

Nu kunnen we over het verhaal praten: Kroemoe komt uit een ander dorp. Toewie mag niet met een vreemde jongen praten. Hoe zit dat met de meisjes in deze klas? Mogen jullie dat wel? Of ook niet? Vind je dat goed? Of niet?

En tot slot: we gaan het cassavefeest uitbeelden: de meeste kinderen dansen, anderen maken de muziek en we zingen erbij in het Trio! Maak er een vrolijk feest van!

Extra opdracht:

Er zijn veel indiaanse verhalen waarin mensen veranderen in dieren, dus in iets uit de natuur, of zelfs in iets uit het heelal, zoals Toewie een ster werd. Ken je zelf ook zo'n verhaal? Dan moet je het vertellen, in je eigen taal,en dan kunnen leerkrachten het opschrijven in de schooltaal. Als je zelf niet zo'n verhaal weet, vraag je ouders en bij je opa' of oma's heb je ook kans. Veel succes

De kinderen van de maan

Vroeger geloofden de Karaïben dat de pïjaimannen dikwijls naar de maan reisden. Niet alleen naar de maan, maar ook naar de sterren en de maan kwam ook wel eens bij de pïjaimannen op bezoek. Dan werd hij feestelijk ontvangen. Overal in het dorp werd dan ter ere van de maan kasiri geschonken.

Vooral de kinderen wilden de maan graag van dichtbij zien. Ze sprongen om hem heen en zongen mooie liedjes. Wat voelde de maan zich dan gelukkig!
Als de maan in het kamp van de granman was gekomen, werd hij omringd door dorpelingen en hij dronk graag kasiri samen met zijn aardse vrienden.
Later wandelden ze dan rond en bekeek hij het dorp en de kostgronden.

Altijd als de maan op bezoek kwam, bracht hij lekkers mee voor de kinderen. En als hij snoep uitdeelde, vertelde hij ook verhaaltjes. En hij deed zelfs spelletjes met de kinderen. Zo was het bezoek van de maan altijd een leuke gebeurtenis, niet alleen voor de grote mensen, maar vooral voor de kinderen.

Op een keer vroeg Noe-no, zo heet de maan ook, aan de dorpelingen om hem een paar kinderen mee te geven naar zijn woonplaats. De ouders gaven toestemming; de maan was immers altijd goed voor ze geweest en vriendelijk. Ze vertrouwden hem. Hij zou de kinderen terugbrengen.

Maar wat gebeurde er? De maan vertrok met enkele kinderen naar zijn woonplaats hoog aan de hemel. En vanaf die dag kwam hij nooit meer terug naar de aarde, terug naar hun dorp. Ze zagen hem alleen vriendelijk aan de hemel verschijnen en weer weggaan.

En de ouders van de kinderen die de maan nooit had teruggebracht, keken en keken naar de de duistere hemel en ze dachten dat ze hun kinderen zagen lopen op de verlichte maan, net als schimmen, die je even ziet voorbijgaan, maar als je goed kijkt, zie je ze niet meer.

Wat kunnen we met dit verhaal doen?

1. De leerlingen kunnen het woord 'schim'- schimmen opzoeken in hun jeugdwoordenboek. Klopt het met wat in het verhaal staat? Bovendien is het een moeilijk woord om te schrijven met die twee m's. We kunnen een rijtje maken:

schim	-	schimmen
dam	-	dam...
pit	-	.....
les	-	.....

En ga zelf nu verder!

2. Als je het verhaal over de maan die het dorp bezoekt, leest, wat leer je er dan van? Zoek het woord 'vertrouwen' op. Heeft dat wat met het verhaal te maken? Praat daar met elkaar over!!!

Twee indiaanse gedichten

1. Een gedicht van de indiaanse Maurice Kenny (Watertown, V.S., 1929)

Adowe

Wanneer het vuur in het midden hoog oplaait
zal je
de aarde voor dit thuis
de wateren
de maïs en het fruit
de medicijnen
de bomen voor hun bruikbaarheid
de dieren voor hun pels en vlees
danken

je zult
de winden
de donder
de zon
en de maandag danken

je zult
de vrouwen
jager, krijger
de kinderen
danken

je zult
de hand
die deze schepsels
om je heen heeft gezet
en die de bron is
van gezondheid en leven
danken

ik ben dankbaar

2. Een gedicht van Marion Sarain (Stump, Mexico)

Ik moet de beste zijn

bij het balspel
en jachtbuit meebrengen
steeds als ik ga wandelen
een paar wijze woorden samenbrengen
voor de stamoudsten
dat alles omdat zij naar mij glimlachte
en omdat haar vader zei
dat hij haar niet aan iemand
zal geven die geen man is

Deze gedichten zijn van lang geleden en ver weg. Zijn ze toch herkenbaar voor jullie?
En voor de leerkrachten? Praat er met elkaar over.

Een Trio-verhaal van de meesterverteller Tëmeta Wetaru uit Tepoe

Van een klein meisje en een grote brand

Dit is het verhaal over een grote brand die lang geleden uitbrak. Pakotï heeft het verhaal verteld. Hij zei dat zijn vader, Atïjeri, de brand ontdekte. De pïjai Makanpehad had hem erover verteld.

Makanpe en zijn familie woonden in Araparibo toen het gebeurde. Op een dag waarschuwde de ijakuwa (beschermgeest) de pïjai Makanpe. 'Pas op,' zei de hulpgeest tegen Makanpe toen hij in zijn dichte ronde huisje was, 'jullie zullen doodgaan, want er komt een ramp en jullie zullen vreselijk getroffen worden. Luister goed naar wat ik erover vertel: morgen moeten jullie rond gaan kijken of je vuur ziet. Ga zo vroeg mogelijk.'
Makanpe gaf de boodschap door aan de anderen en de volgende ochtend stonden ze vroeg op om te gaan kijken. 'Waar is het vuur? Riepen ze naar elkaar, 'waar is het vuur? Heeft de pïjai zomaar wat gezegd?' 'Nee, het is echt,'zei Makanpe.

Even later hoorden ze de dieren in de bomen... ka ka...kaka...ka... Er waren veel rode en blauwgele ara's. Maar ze hoorden ook een ander geluid...ti ti ti ti ti ti ti ti ti ti... het geluid van vuur, het geluid van een grote brand. Er was ook veel stinkende rook. Het vuur verspreidde zich door de toppen van de ooto-bomen.
De man die het ontdekte, stond eerst aan de grond genageld. Toen holde hij weg om de anderen te waarschuwen. 'Het is waar wat de hulpgeest gezegd heeft, ' riep hij, 'het is waar wat hij gezegd heeft, we zullen allemaal verbranden.
Iedereen begon nu te rennen. 'Die kant op, daar is het... .'

Ze zagen hoe het vuur zich snel verspreidde, van tak tot tak, van boom tot boom. Via het hart van de ooto-bomen kwam het vuur ook snel naar beneden. 'Een geest van de hemel heeft het vuur gestuurd', riep Kaeno, een knecht van Makanpe, 'een geest van de hemel heeft het uit de lucht naar beneden gegooid. '

De mensen probeerden het vuur met water te blussen, maar dat hielp niet, integendeel, door het water verspreidde het vuur zich nog meer. Toen het water niet hielp verzamelden de mensen krachtige kruiden, kupirija, tamokoja en kariwaja voor Makanpe. Hij doopte de kruiden in water en besprenkelde het vuur ermee... het hielp niet, het vuur bleef branden. Het leek zelfs of ze het vuur er nog meer door verspreidden. Ook met panarepana probeerden ze het... maar er gebeurde niets, de brand werd steeds erger.

Toen kwam er opeens een klein meisje naar voren, Pïropi heette ze . 'Probeer jij het, probeer jij het,'riepen de grote mensen. En het meisje doofde het vuur. Dit kind, Pïropi, maakte het vuur klein. De grote mensen hadden het vuur alleen maar verspreid en het was groter geworden. Pïropi had het klein gemaakt en zelfs gedoofd. Er kwam nog wel meer vuur uit de bomen vallen, maar het gaf niks, Pïropi doofde het; alleen zij kon het doven. Ze goot er nog meer water op en toen was alles weer in orde.

Zo is het volgens Pakotï lang geleden gebeurd. Een geweldig grote brand was uit de hemel gekomen, ja, uit de hemel. En hoe kwam het dat alleen een kind het kon doven? Waarom kon alleen een kind een ramp tegenhouden? De grote mensen deden vaak slechte dingen. Ze pleegden geweld, maakten ruzie, waren oneerlijk tegen elkaar, ze waren soms dieven en... ze roddelden over elkaar, ze zeiden slechte dingen over elkaar.

Zulke mensen waren niet in staat om die grote brand te blussen. Alleen Pïropi, een klein onschuldig meisje, zij kon het.

Wat doen we met dit verhaal?

1. In een lagere klas (2 of 3) kunnen alle woorden die met 'brand' te maken hebben in de tekst worden opgezocht en de betekenis besproken,
   dus vuur- brand – rook – doven – blussen. Hoe doen de mensen dat in een klein dorp? Hoe gebeurt het in de stad?

2. Een kringgesprek hoe je brand kunt voorkomen; wat moet je doen om geen brand te krijgen als je vuur maakt?

3. Nu over het verhaal zelf. Kringgesprek. Waar komt die brand vandaan? Hoe weet je dat? Kunnen de grote mensen het vuur blussen? Hoe komt dat?
   Wie kan het wel? Hoe komt dat?

De les van Kunawaraku

Vroeger, toen er nog geen vliegvelden bij onze dorpen waren, maar er wel al vliegtuigen overvlogen, waren de mensen bang als ze er een hoorde vliegen. Ze waren toen ook bang voor de 'pananakiri', want die hadden in het verleden slechte dingen gedaan, Trio's en anderen gevangen genomen. Oude mensen vertelden daarover.

Dus als er een vliegtuig overvloog, verstopten de mensen zich. Dat deden ze ook toen ze dachten dat er een ging landen op de savanne. Kunawaraku, een oude vrouw, begon te huilen. Ze zei al snikkend: 'Dit is de reuzenkorjaal van mensen. Die komt hierheen. Zijn jullie niet bang? Ik wel, ik ben bang. Ze huilde hard toen ze dacht dat het vliegtuig ging landen en zei: 'Deze reuzenkorjaal gaat jullie meenemen. Dat doen de witte mensen. "Ik doe zout en peper op hun vlees, ik maak het smakelijk en dan eet ik het", dat zeggen ze. Het zijn menseneters. Dus je moet verdrietig zijn, je moet huilen.'

En toen zong Kunawaraku haar lied:

'Huil toch
dit is de reuzenkorjaal ze nemen je mee
ze nemen je mee
de witte mensen eten je op
"doe hem in het zout
doe er zout op
maak hem smakelijk"
dat zegt de menseneter
daarom:
huil toch
rouw toch
dit is een ernstige zaak
jullie zien de reuzen

korjaal toch?
ze nemen je mee
ze nemen je mee
zij zijn de mensen over wie je gehoord hebt.'

Dat zei Kunawaraku half zingend en huilend en meteen daarna begon ze opnieuw:

'Huil toch en rouw toch,
Het is de reuzenkorjaal
Het zijn de witte mensen
De menseneters van vroeger.'

Iedereen wist wat de oude Kunawaraku bedoelde met haar lied over de blanken.

'Huil toch
rouw toch
hij eet mensen
hij doet je in het zout
in de peper'

Het is waar. Heel lang geleden hebben de mensen bij de savanne een keer een vliegtuig gehoord. Ze dachten dat het daar ging landen, maar dat deed het niet. Daarom zong Kunawaraku ook:

'Hij neemt je mee
hij stopt je in zijn reuzentrommel
hij pakt je handen beet
hij pakt je van achteren beet. '

Zo is het echt gebeurd. Iedereen kent het verhaal over onze ellende van vroeger. Met haar verhaal onderwees Kunawaraku haar kleinkinderen. Ze zei dat ze wist dat het waar was. En ze herhaalde het verhaal in een trio dat de mensen lang geleden gesproken hebben.
'Maar jullie weten dat niet, want jullie zijn nog maar kinderen', zei ze tegen haar kleinkinderen.

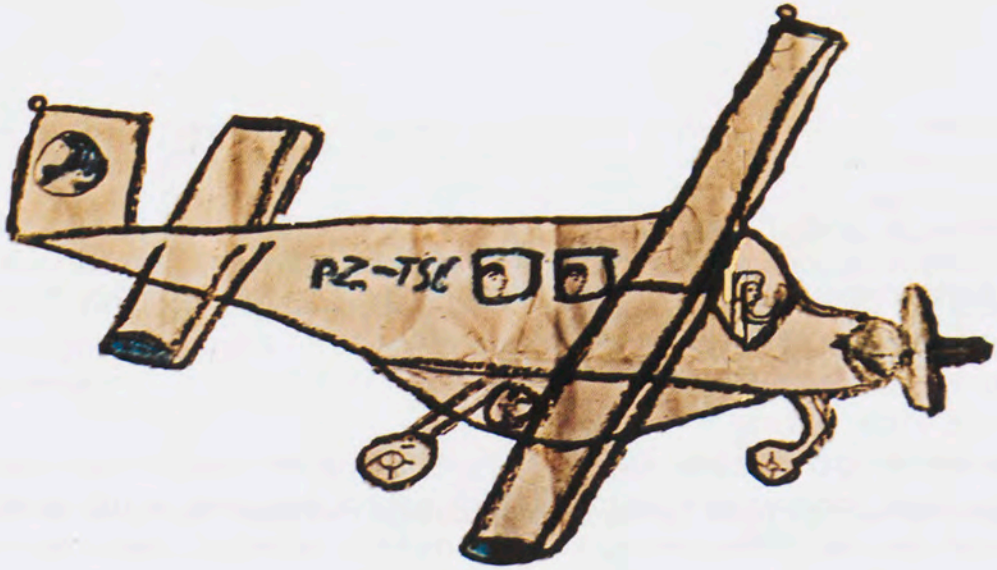

We praten over het verhaal

Dit is een oud verhaal, zoals jullie misschien ook verhalen horen van oude mensen. Maar jullie zijn jonge mensen en kijken naar de wereld van vandaag. Praat er met elkaar over wat er allemaal veranderd is sinds die oma Kunawaraku een van de eerste vliegtuigen hoorde.

Twee Kerstverhalen:

1. Het kerstverhaal uit de nieuwe Bijbelvertaling:Lucas 1: 26-38 en 2:1-21

DE GEBOORTE VAN JEZUS

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde, om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was.

Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene.
Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken.
De engel zei tegen hen: "Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de messias, de messias, de Heer.
Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt."

En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden: "Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft"

Toen de engelen waren teruggegaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: "Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt."

Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag. Toen ze het kind zagen, vertelden ze wat hun over dat kind was gezegd. Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden, maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken. De herders gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd.
Toen er acht dagen verstreken waren en hij besneden zou worden, kreeg hij de naam Jezus, die de engel had genoemd nog voordat hij in de schoot van zijn moeder was ontvangen.

2. Het kerstverhaal, gemaakt door klas 5 in 2009 met meester Pildas

HET KERSTVERHAAL VAN KWAMALASAMUTU

Alle mensen die van Kwamalasamutu komen en ergens anders wonen, moesten zich melden bij het Centraal Bureau Burgerzaken (CBB) van Kwamalasamutu. Ook Meeri en Josè. Het was een zware tocht, vooral voor de hoogzwangere Meeri. Twee dagen liepen ze uit het Braziliaanse dorp Nissaô door het bos naar de grens met Suriname en daarna pagaaide Josè een kleine korjaal over de Sipaliwinirivier naar Kwamalasamutu.
Toen ze daar aankwamen, was het al donker en er waren honderden mensen naar het dorp gekomen. Nergens was er een slaapplaats te vinden. Alle hutten waren vol met familie en andere gasten.

Ze liepen het dorp uit, omlaag en omhoog, over stenen en door modder. Meeri had heftige buikkrampen en kreunde, gilde soms van pijn. Josè ondersteunde haar. Ze kwamen bij een kampje op een kostgrond. Daar werd het goddelijk kind Jesu geboren en in een kistje met bladeren op de bodem gelegd. Engelen kwamen uit de hemel en zongen.

Niet ver van die plaats, op een andere kostgrond, lag een familie te slapen. De mannen en vrouwen hadden kasiri gedronken en snurkten luid. Plotseling verscheen er een engel die hen met luide stem wakker zong. Ze rekten zich uit en wilden weer slapen, maar de engel wees op een grote, stralende ster. 'Loop die kant op naar een kostgrond met een kampje. Daar is de zoon van God, Jesus, geboren. Achter elkaar liepen ze toen in de richting van de stralende ster en vonden Meeri, Josè en het goddelijk kind.

Lijken de kerstverhalen op elkaar?

Nieuwe Testament	Kwamalasamutu
Er vond een volkstelling plaats en Maria en Jozef moesten zich melden in Bethlehem.	Alle mensen die van Kwamalasamutu komen en ergens anders wonen moesten zich voor een telling van CBB melden in Kwamala.Meeri en Josè moeten ook gaan.
Maria is zwanger.	Meeri is zwanger

Opdracht

Neem de kolommen over in je schrift en ga zelf meer dingen uit de verhalen opschrijven die op elkaar lijken, of hetzelfde zijn. Je kunt het best in groepjes werken.

Meer kinderen weten meer dan één!

De Kostgrond

De leerkrachten van de O.S. Kwamalasamutu volgden lessen in voorlezen en foutloos schrijven. Als slot van de cursus hebben ze allemaal een stukje over hun kostgrond geschreven en dat voorgelezen met toneelspel van de anderen erbij. Na afloop kregen ze een certificaat. Dat is een papier waarop staat dat je met goed gevolg een cursus hebt gevolgd, dat je vooruitgegaan bent. Hieronder zie je het verhaal van de leerkrachten over hun kostgrond en foto's van het voorlezen, het toneelspelen en het tekenen van het certificaat. Jullie kunnen het verhaal lezen en voorlezen en natuurlijk kun je zelf ook schrijven over jullie eigen kostgrond. Liefst met een tekening erbij! Verhaal en tekening kunnen dan in de klas opgehangen worden als je tekst helemaal goed is, dus zonder fouten. Eerst kijk je samen met andere leerlingen of er fouten in zitten en verbeter je die en tot slot laat je je meester of juf verbeteren en dan kun je dat verhaal zonder fouten overschrijven!

1. Kostgrond zoeken

Nu ga ik mijn kostgrond zoeken. Ik praat eerst met mijn vrouw erover.
We moeten de kostgrond schoon gaan kappen. Maar eerst moet ik gaan kijken. Ik ga met de boot, stroomafwaarts,morgen, misschien overmorgen. Dan ga ik kijken naar mijn nieuwe kostgrond. Hoe groot hij is. Ik heb echt een goede kostgrond gevonden, die niet onder water zal lopen. Hij is een beetje hoger. Ik moet mensen gaan zoeken die mij willen helpen met openkappen.

2. Kostgrond kappen

Als ik terug ben van de kostgrond, vertel ik alles aan mijn vrouw. 'Okee, op onze kostgrond moet het hoge wied onder de grote bomen gekapt worden en dan de grote bomen zelf. Daarom heb ik mensen nodig om mij te helpen. Ik ga zoveel mogelijk mensen zoeken om te helpen, want de kostgrond is groot. Ik ga mijn bijl vast goed vijlen. Maar ik moet meer bijlen hebben. Ik zal in de stad 5 bijlen laten kopen. En voor alle mensen die met ons werken gaan, moeten we nu veel kasiri maken.

3. Kasiri klaarmaken

Ik ga brandhout zoeken, want ik moet kasiri maken voor mijn helpers op de kostgrond. Ik heb 5 katari's vol brandhout nodig. Ik ga met mijn moeder, mijn zuster en mijn nichten. We nemen de bijl en de houwer mee.
De volgende dag ga ik dan cassave halen. Dan ga ik alleen met mijn nichten.
We zullen heel vroeg in de ochtend vertrekken, al om half 7. Dan zijn we om 11 uur weer thuis. Dan gaan we de cassave schillen en raspen en daarna koken in een grote pan. Met een grote houten lepel wordt de casiri vaak omgeroerd, zodat het glad wordt. En steeds schenken we er een beetje zoete petat bij. Na 5 tot 6 uren is de kasiri klaar.

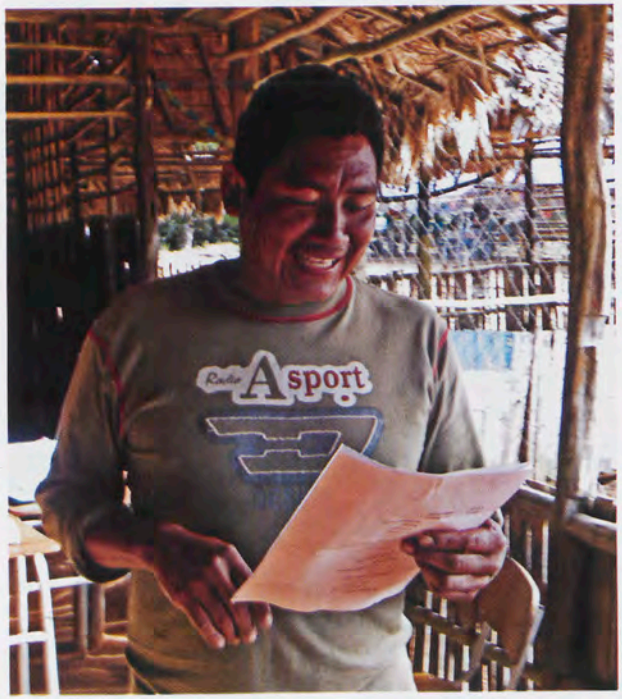

4. Kostgrond openkappen

Voor we de kostgrond gaan openkappen moet ik vlees gaan zoeken, gaan jagen. Want grote bomen omhakken, dat is zwaar werk. Daarom moet ik mijn helpers goed te eten geven, zodat ze sterk genoeg zijn om de bomen om te hakken. Mijn vrouw heeft al lekkere dranken gemaakt, zoals sakura, pejo ona pisukururu en nog veel meer. We gaan dus aan de slag nadat we gegeten hebben. Daar gaan we dan, met onze bijlen: Toem! Toemtoem!

5. Kostgrond branden

Als de kostgrond gekapt is, dan zal ik de volgende dag gaan branden. Ik verzamel bast van de boomstammen om mee te branden. Er zijn hopen hout gemaakt . Ik brand ze allemaal. Het moet wel snel gebeuren om de vele rook en de hitte van het vuur. Het vuur gaat omhoog als de zon ook hoog is. Dan is het dus extra heet. Als het vuur niet meer zo hoog is, ga ik naar huis...om te rusten in mijn hangmat.

6. Zaad planten

Na drie dagen ga ik weer kijken of de kostgrond goed gebrand is. Want soms brandt hij niet helemaal en dat is lastig. Ik neem wel al wat zaad mee, van watermeloen, en dat plant ik op de plekken waar er open grond is.

7. Kostgrond omlijnen

Als ik mijn kostgrond ga omlijnen, heb ik weer mensen nodig. Dan moet er hoog wied gekapt worden. Vrienden en familie ga ik vragen om mij op zaterdag te helpen. Het is moeilijk om ze te vinden, want sommigen gaan al met iemand anders mee. Maar het gebeurt en onder het werk maken we een babbeltje. En... dan is mijn kostgrond klaar!

8. Feest

Hoezee... we zijn klaar met mijn kostgrond. Dames en Heren!!! Un kunt om drie uur bij mij thuis komen om het feest te vieren.

Ik ga jullie zelf roepen: meester Pildas, Aparaham, Susan, Reoma, Puttute, Jonu, Jessi Kimi en Perosi...

Eei!.....Kijk!..... Ekerepuke is al!..... Ekerepuke gaat de casiridrank openen. Als Ekerepure de casiridrank heeft geopend, geef ik elke man en vrouw een grote kalebas. Als eerste gaat Ekerepuke fluiten met lauwe Sawaru. Dan gaan ze dansen, samen dansen, dames en heren dansen...

Lijst van gebruikte boeken:

- Cirino: Indiaanse vertellingen, 1 en 2, 1977/2000
  Bolivar editions

- Tëmeta Inponopïhpë Panpira (Testament van Tamenta), verzameld en vertaald door Cees Koelewijn, 2003, Van den Berg, Katwijk

- DE AARDE IS ONS VLEES Bloemlezing uit het werk van zevenentwintig indiaanse dichters, samenstelling en vertaling Jelle Kaspersma, 1990, In de Knipscheer, Haarlem

Dit boek is een product van de samenwerking tussen de O.S. Kwamalasamutu
en de Stichting Projekten PCOS in het kader het project van 'Change for Children;
met tekeningen van de leerlingen van de O.S. Kwamalasamutu,
samengesteld door Els Moor, lay out Albert Roessingh, december 2010

ISBN: 978 99914 56 06 5

Dit boek is er om het lezen bij de kinderen van Kwamalasamutu te bevorderen

Stephany Alikawaroe heeft dat goed verwoord en getekend:

Een uitgave van Stichting Projekten Christelijk Onderwijs Suriname

HET MEISJE MET DE VOGELS
951231
RP
evaco